

**Карина РОГУЛЯ,**  
аспірантка кафедри міжнародних  
відносин та зовнішньої політики  
Навчально-наукового інституту міжнародних відносин  
Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка,  
друга секретарка Посольства України  
в Грецькій Республіці

## ДИПЛОМАТІЯ ІЗРАЇЛЮ В ЧАСИ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

*Анотація.* Повномасштабна війна, яку 24 лютого 2022 року росія розпочала проти України, сколихнула світопорядок і похитнула безпекову архітектуру, а також переважила взаємини України з усіма партнерами. За 30 років дипломатичних відносин між Україною й Ізраїлем закладено міцний фундамент двосторонньої співпраці, адже обидві держави були в ній зацікавлені. Ця стаття є спробою проаналізувати дипломатію Ізраїлю щодо України з початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти нашої держави, зокрема в політичній і практичній площинах. Основну увагу акцентовано на політичній підтримці (засудженні вторгнення і воєнних злочинів РФ) і посередницькій місії Держави Ізраїль. Оцінено гуманітарну й оборонну допомогу від Ізраїлю за час повномасштабної війни. Проаналізовано геополітичні пріоритети Держави Ізраїль, зокрема щодо регіональної взаємодії з РФ, й окреслено причини нейтральної позиції Ізраїлю стосовно війни в Україні.

*Ключові слова:* ізраїльсько-українські відносини, війна росії проти України, близькосхідний нейтралітет, геополітичні інтереси, баланс сил.

Актуальність цієї проблематики привертає увагу українських і закордонних науковців. Слід виокремити публікації Катерини Зарембо, Юрія Латиша, Алона Пінкаса, Девіда Дауда та інших.

Мета статті – визначити концептуальні засади зовнішньополітичної стратегії Держави Ізраїль щодо України в контексті повномасштабної війни росії проти нашої держави; дослідити основні тенденції надання гуманітарної й оборонної допомоги від Ізраїлю. Важливим завданням

дослідження є висунення авторської гіпотези про геополітичні пріоритети Держави Ізраїль у її нейтральній позиції щодо України під час широкомасштабної збройної агресії з боку РФ.

Об'єктом дослідження є політичні та дипломатичні кроки Ізраїлю у відносинах з Україною під час війни в розрізі геополітичних інтересів і балансу сил у регіоні.

### **30 років політичних відносин, які мають історичне коріння**

Україну й Ізраїль пов'язують більш ніж тридцятирічні відносини в дипломатичній, політичній та економічній сферах, а надто зважаючи на те, що обидві держави є відносно молодими. Культурно-релігійні й історичні зв'язки між ними набагато міцніші й глибші та тривають не одне століття.

Україна стала Батьківщиною багатьох релігійних, культурних і політичних діячів єврейського походження. Упродовж століть тут існувала єврейська громада, а під час Другої світової війни проживала одна з найбільших в Європі єврейських спільнот.

Окремої уваги варта релігія як вимір ізраїльсько-українських відносин. Зародження хасидського руху саме в Україні, а також місце поховання цадика Нахмана в Умані Черкаської області, куди щорічно з'їжджаються тисячі паломників-хасидів, аби помолитися на могилі свого духовного лідера, є тією особливістю, що робить двосторонні відносини тіснішими. З іншого боку, місцем паломництва українських християн є саме Єрусалим, де, згідно зі Святим Письмом, жив і був розп'ятий Ісус Христос.

Після розпаду Радянського Союзу посилюються контакти між людьми двох країн, адже було кілька хвиль еміграції українського єврейства. Цей міжлюдський ресурс досі є основою відносин між Україною й Ізраїлем, навіть попри коливання в політичній площині. Точкою відліку для офіційних відносин між державами вважають 26 грудня 1991 року, коли між ними було встановлено дипломатичні відносини.

Окремою сторінкою цих взаємозв'язків стали трагічні наслідки діяльності авторитарних і тоталітарних режимів на території України стосовно як євреїв, так і українців. Питання Голокосту та Голодомору є чи не найважливішим концептом політичного порядку денного, адже політика пам'яті важлива для обох країн. Спектр двосторонніх взаємин значно розширився за останні п'ять років. Політичні й економічні відносини вийшли на якісно новий рівень, а співпраця отримала значний потенціал.

### **Далекі близькі партнери з великими задатками відносин**

Для України Ізраїль є особливим партнером із погляду регіональної політики. Позаяк Україна як молода держава відкриває для себе економічні і політичні можливості Близькосхідного регіону, відносини з Ізраїлем є

хорошим початком. До того ж Ізраїль став для України прикладом держави, що досягнула значних успіхів у різних сферах, попри постійний конфлікт, який не вщухає з моменту проголошення незалежності Держави Ізраїль.

Партнерство країн завжди було взаємовигідним – для Ізраїлю Україна була цінним (потенційним) союзником, а останнім часом стала доволі інвестиційно привабливою. Для України ж Ізраїль – провідник на близькосхідному напрямку та джерело високих стандартів і новітніх технологій [1]. Однією з найважливіших угод у сфері двосторонніх відносин є Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль про відмову від візових вимог для осіб, які користуються паспортами громадянина або службовими паспортами України та Держави Ізраїль, яку було підписано 21 липня 2010 року (набрала чинності для України 9 лютого 2011 р.) [2]. Політичний спектр двосторонніх відносин держав вийшов за межі підтримання одна одної на міжнародній арені після подій 2013–2014 років. Україна почала заповнювати регіональні прогалини та якісніше будувати зовнішню політику поза євроатлантичним регіоном.

Так відносини з Ізраїлем отримали ковток свіжого повітря, і політичний діалог інтенсифікували. За цей період провели низку офіційних і робочих візитів на рівні глав держав, урядів і міністрів закордонних справ, а також чимало телефонних розмов. Підписали й дві важливі угоди. Першою з них була Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль про тимчасове працевлаштування українських працівників в окремих галузях на ринку праці Держави Ізраїль, підписана 7 червня 2016 року [3], що дала змогу 20 тисячам будівельників з України легально працювати в Ізраїлі. Наразі це єдина країна, з якою укладено такий договір. Друга угода є відомішою та значущою. Це Угода про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль, яку було підписано 21 січня 2019 року [4]. Вона створила правові підстави для лібералізації ринків промислових і сільськогосподарських товарів сторін. Протягом року підписали й низку меморандумів і договірних актів, які регулюють відносини між Україною й Ізраїлем не лише в економічній, а й у культурно-гуманітарній, спортивній та освітній площинах.

23–24 січня 2020 року Президент України Володимир Зеленський перебував в Ізраїлі з робочим візитом, під час якого взяв участь у заходах, приурочених до 75-ї річниці звільнення концтабору «Аушвіц» [5]. Факт участі Президента України в цих подіях доводить важливість політики пам'яті у двосторонніх відносинах. Іншим позитивним моментом для розвитку та поглиблення взаємин між державами став візит 5–6 жовтня 2021 року Президента Ізраїлю Іцхака Герцога до України [6]. Примітно, що саме до Києва він наніс перший державний візит як Глава Держави Ізраїль.

Окрім доволі символічних запевнень про підтримку територіальної цілісності та суверенітету України з боку Ізраїлю, сторони обговорили безпекові виклики на Близькому Сході та на Сході України, що засвідчило високий взаємний інтерес країн до регіональної проблематики [6]. Економічні відносини, наука й інновації, а також посилення інвестиційної співпраці стали окремою темою дискусії, результатом якої був четвертий міжнародний Українсько-ізраїльський інноваційний саміт, присвячений 30-річчю відносин між Україною й Ізраїлем.

### **Близькосхідний нейтралітет по-ізраїльськи**

Попри міцні підвалини двосторонніх відносин, зацікавленість у їхньому поглибленні, наявність значних точок дотику, допомога Ізраїлю для України після початку повномасштабної війни РФ проти нашої держави була відносно незначною. Як і більшість партнерів України, Ізраїль засудив російську агресію: МЗС Держави Ізраїль опублікувало заяву від 24 лютого 2022 року, де зазначено, що російська атака на Україну – це порушення світового порядку, яке Ізраїль засуджує, та вказано про готовність надати гуманітарну допомогу [7].

Про запровадження ж санкцій не йшлося, бо Ізраїль, мовляв, має особливу вагу в захисті єврейської громади у РФ, а також необхідно узгоджувати дії в Сирії. Це вже на перших етапах вторгнення засвідчило небажання Держави Ізраїль сваритися з Москвою з огляду на важелі впливу останньої в регіоні. Тож Уряд Ізраїлю тоді обмежився 100 тоннами гуманітарної допомоги Україні, зокрема системами очищення води та медичним обладнанням, і передав польовий шпиталь [8]. До того ж лише третину цієї допомоги становили кошти, які виділив уряд, решту надали благодійні фонди, переважно американські. Також було забезпечено адресну гуманітарну допомогу єврейським громадам в Україні. На початку червня Ізраїль відправив 15 тонн медичного обладнання та медикаментів для дитячої лікарні «Охматдит» [9].

Перша оборонна допомога від Ізраїлю містила захисне спорядження для рятувальників, як-от захисні шоломи та бронежилети. Але її вдалося погодити та передати лише наприкінці квітня, коли світ дізнався про воєнні злочини російських окупантів у передмісті Києва, зокрема в Бучі.

Однак ізраїльський уряд має відповідь і стосовно санкційної політики та незапровадження санкцій. Відповідно до законодавства Ізраїлю, їх можна накласти лише на країну, визнану ворогом [10], а росія щодо Ізраїлю ним не є. З іншого боку, колишній Міністр закордонних справ Держави Ізраїль Яір Лапід заявив: «Ізраїль не буде шляхом для обходу санкцій, що їх проти Росії запровадили Сполучені Штати й інші країни Заходу. МЗС Ізраїлю координує це питання разом із партнерами, зокрема Банком Ізраїлю, Міністерством фінансів Ізраїлю, Міністерством економіки та промисловості

Ізраїлю, Управлінням аеропортів, Міністерством енергетики Ізраїлю тощо» [11]. Водночас ізраїльський уряд не має повноважень заборонити діяльність і співпрацю ізраїльських компаній із російськими.

Проте найбільш недружнім жестом з боку Ізраїлю стали квоти на в'їзд для українських біженців, зокрема й українських євреїв, тоді як російські олігархи та відомі особистості знаходили притулок у цій країні. Прем'єр-міністр Ізраїлю Нафталі Бенет (2021–2022 рр.) уже не раз демонстрував, що намагається стати посередником у війні між росією й Україною, бо є одним із небагатьох західноорієнтованих лідерів, котрі мають відкриті канали з Москвою та Києвом. Доказом цього стали телефонні розмови як із Президентом України В. Зеленським, так і з президентом РФ В. Путіним. До того ж 5 березня 2022 року Н. Бенет мав зустріч з останнім у Москві.

Така політика глави ізраїльського уряду показує лише те, що Ізраїль намагається зберегти нейтралітет у війні Росії проти України, посилаючись на тісні зв'язки з обома країнами. Тож цю політику можна справедливо назвати «збереженням зони комфорту», а не нейтралітетом. На кожний військово-оборонний запит української сторони Ізраїль має мільйон виправдань, які зазвичай не озвучує, однак вони впливають із політики держави. Утім ця декларативна позиція Ізраїлю зумовлена насамперед бажанням уникнути міжнародної критики, а не надати реальну допомогу Києву.

### **Російський вплив має значення**

Хоча під час холодної війни Радянський Союз допомагав арабським країнам у війнах і воєнних кампаніях проти Ізраїлю, політика російської федерації стосовно Держави Ізраїль значно змінилась, а надто з приходом до влади В. Путіна. Ізраїль не заперечував щодо зближення, адже на території Росії проживало багато євреїв, зокрема з правом на репатріацію. Інший аспект – бізнес-зв'язки. Великі ізраїльські компанії пов'язані з російським бізнесом, російські олігархи єврейського походження мають громадянство Ізраїлю, чималі фінансові пропозиції надходять із Росії – і це неповний перелік, що призвів до появи широкого проросійського лобі, яке тією чи іншою мірою впливає на рішення ізраїльського уряду.

В Ізраїлі діють дві впливові проросійські партії: «Ізраїль на підйомі» та «Наш дім – Ізраїль». Очільником останньої є нинішній Міністр фінансів Авігдор Ліberman. Він розпочав політичну кар'єру за часів попереднього Прем'єр-міністра Бен'яміна Нетан'ягу та не приховував проросійських симпатій [12]. 2011 року, будучи Міністром закордонних справ, А. Ліberman високо оцінив російські парламентські вибори як вільні та демократичні, попри широке міжнародне занепокоєння щодо їхньої прозорості. Після протиправної російської анексії Криму 2014 року він не підтримав приєднання Ізраїлю до американських санкцій проти Росії [13].

Попри те, що ще на початку війни тодішній Міністр закордонних справ Ізраїлю Я. Лапід застеріг ізраїльські дипломатичні установи від приймання внесків од осіб під санкціями, а Уряд Ізраїлю заборонив зареєстрованим за кордоном яхтам і літакам бути в Ізраїлі більше ніж 48 годин [13], вплив російських олігархів усередині країни не поменшав. Водночас Ізраїль і досі є лазівкою, яка дає змогу режиму путіна та російським олігархам обходити міжнародні санкції. Доки цю лазівку в Ізраїлі й інших країнах не закриють, санкції здебільшого впливатимуть на простих росіян, а не олігархів й еліту, які безпосередньо відповідають за збереження режиму путіна [14].

Не похитнула ізраїльсько-російських відносин навіть скандальна заява міністра закордонних справ рф Сергія Лаврова про те, що найбільші антисеміти – це самі ж євреї. Попри невдоволення й ображеність ізраїльського керівництва та народу, «вибачення» президента рф перед тодішнім прем'єр-міністром Ізраїлю врегулювали ситуацію. Але навіть ця парадоксальна обставина не зрушила ізраїльської позиції ні щодо санкцій, ні щодо заборони в'їзду для російських олігархів, ані щодо допомоги «єврейському президентові» України та дружньому українському народові. На це є інші геополітичні причини.

### **Основні підстави ізраїльського «квазінейтралітету» в російсько-українській війні**

Одна з найважливіших об'єктивних причин – це побоювання роздратувати москву наданням Україні запитуваної допомоги, що може вплинути на військову присутність росії в Сирії та змінити баланс сил у регіоні. З огляду на конфліктогенність Близькосхідного регіону та вороже оточення Ізраїлю, який звик піклуватися лише про власну безпеку, зміна балансу сил може похитнути комплекс відносин як усередині регіону, так і зі світом. Також Ізраїль хоче вільно пересуватись у сирійському небі, яке до цього переважно контролювала москва.

На підставі таких безпекових пріоритетів зовнішня політика Ізраїлю завжди була доповненням внутрішньої та ніколи не переважала. Ця позиція продиктована головною метою – фізичним виживанням, адже існування Ізраїлю як держави, а євреїв як нації сусідніх держав досі заперечують. У цьому контексті наші держави та народи мають багато спільного, однак Ізраїль не відходить од завдання найбільшої ваги – гарантування власної безпеки.

З іншого боку, серед агресивно налаштованих сусідніх держав Ізраїлю з 2015 року де-факто з'явилася росія – після того як увійшла до регіону та зайняла позиції в Сирії. Хоч Ізраїль не був готовий до появи «нового сусіда», враховувати його інтереси доводиться й донині, бо Ізраїль прив'язаний до реалій саме Близькосхідного регіону. Ба більше, навіть глобальний



контекст відсунено на другий план. Якщо ж політика стосовно таких країн, як Сирія чи Ліван, – це сфера національних інтересів для Ізраїлю, то відносини з росією в регіоні – це визначення правил гри та відповідна координація дій.

Держава Ізраїль та російська федерація домовилися про певний безпечовий механізм у Сирії, щоби враховувати інтереси одна одної та мінімізувати ризики взаємного зіткнення. Відповідно до цього механізму, Ізраїль може порушувати повітряний простір Сирії, щоб завдавати ударів по іранських силах, зменшуючи можливості ворога завдати удару першим. Зі свого боку, росія наполягає на послабленні тиску Ізраїлю на Сирію та врахуванні регіональних пріоритетів москви. Також росія попередила Ізраїль, що може використати систему протиповітряної оборони С-400 для запобігання ізраїльським авіаударам проти Хезболли та позицій Ірану в Сирії [15]. А отже, крім геополітичних інтересів, Ізраїль має неабиякі побоювання щодо зміни балансу сил у регіоні внаслідок діяльності росії в Сирії, приводом для якої може стати саме допомога Ізраїлю Україні.

Водночас Держава Ізраїль не зацікавлена у виході росії з регіону, хоча кремль починає потроху згортати свій контингент у різних країнах з огляду на брак прогресу в «спецоперації» на території України. Якщо в таких країнах, як Таджикистан і Вірменія, росія контролює ситуацію з політичного погляду, то вихід із Сирії може спричинити вакуум сил, який заповнить Іран, а в цьому Ізраїль точно не зацікавлений. Зауважу, що ворогом для Держави Ізраїль є Іран, а не росія, тому що саме Іран не лише декларує, а й вживає заходів для фізичного знищення Ізраїлю.

Хоча на таке позиціювання Ізраїлю стосовно російсько-української війни впливає не тільки москва. Держава Ізраїль є малою регіональною країною без глобальних амбіцій, але з передовим досвідом у різних галузях. Тому її зовнішньополітичні інтереси зосереджені насамперед на Близькосхідному регіоні. Це ще одна причина, чому Ізраїль не залучений до подій в Україні так, як би хотіли українське керівництво та західні партнери. Ізраїль підтримує регіональну стабільність і веде кілька воєнних кампаній одночасно, зокрема й бореться з терористичними загрозами. Позаяк Ізраїль не є наддержавою, не має абсолютно дружніх сусідів і регіональних партнерів, то й звик поклатися на власні зусилля. Як зазначив Посол Ізраїлю в Україні Михайло Бродський у нещодавньому інтерв'ю: «Ізраїль – країна зі своїми проблемами на Близькому Сході, що сидить на пороховій бочці» [16]. Крім того, варто враховувати внутрішньополітичну ситуацію в країні, зміну уряду та вибори, заплановані на листопад 2022 року.

Доволі умовним, позитивним з погляду практичності моментом в ізраїльській дипломатії стосовно України стало підтримання резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Агресія проти України» від 2 березня 2022 року,

яка засуджує вторгнення рф в Україну та вимагає негайно вивести російські війська з української території. Також Ізраїль доєднався до 93 країн у голосуванні щодо виключення росії з Ради ООН з прав людини.

А втім, Ізраїль фактично перебуває під внутрішнім і зовнішнім тиском щодо необхідності надавати Україні більше допомоги. Ізраїльське суспільство переважно підтримує Україну в цій війні, зокрема тисячі людей збиралися на мітинги та демонстрації на користь України під посольством рф і біля резиденції прем'єр-міністра. Проте ця підтримка є суто декларативною: хоча чимала більшість населення підтримує Україну та називає війну незаконною, багато ізраїльтян проти надання саме військової допомоги. Щодо зовнішнього тиску, то насамперед ідеться про найбільшого стратегічного партнера Ізраїлю – США. Вони неодноразово натякали Ізраїлю на потребу посилення допомоги Україні та активнішого залучення до діяльності західної коаліції демократичних держав з урахуванням безпекових застережень близькосхідної держави.

Попри вагому суспільну думку та застороги США, Ізраїль досі вагається щодо надання Україні будь-якої військової допомоги, навіть оборонної. Хоча в липні 2022 року було затверджено і відправлено до України ще одну партію захисного спорядження, зокрема 1500 шоломів, 1500 захисних жилетів, сотні протимінних костюмів, 1000 протигазів і десятки систем фільтрації шкідливих речовин [17]. Однак навряд чи це була ініціатива суто Ізраїлю, адже про новий пакет допомоги оголосили на фоні візиту Президента США Джо Байдена до Ізраїлю 13–15 липня 2022 року. До того ж Вашингтон спонукав Державу Ізраїль до чіткішої позиції проти москви, а радник президента США з національної безпеки Джейк Салліван незадовго до візиту Дж. Байдена повідомив, що Іран готується відправити росії кілька сотень безпілотників для війни з Україною [18].

Зрушення офіційної позиції Ізраїлю на користь України також пов'язане зі зміною прем'єр-міністра. Я. Лапід, котрий став наступником Н. Бенета та вступив на посаду 1 липня 2022 року, з перших днів зайняв більш проукраїнську позицію. Таку ж він демонстрував і як Міністр закордонних справ в уряді Н. Бенета, але без фанатичного загравання з росією. Причини – ті самі, бо, попри зміну прем'єр-міністра, пріоритети Держави Ізраїль незмінні – гарантування фізичної безпеки та стабільності.

Іншим позитивним моментом, який дещо охолодив відносини між Державою Ізраїль і росією, є спроби останньої закрити офіс Єврейського агентства, який допомагає євреям із росії емігрувати на Батьківщину. Саме така політика росії, а також її угода з Іраном, дає змогу нинішньому урядові – а надто перед виборами – надавати Україні більше гуманітарної допомоги. Водночас слід розцінювати такий жест кремля не як суто бажання закрити Єврейське агентство, яке нібито «збирає персональні дані



громадян рф», а радше як попередження для Уряду Ізраїлю не приєднуватися до заходів США та їхніх союзників проти росії в контексті російсько-української війни.

Стратегічну обережність і послідовність Ізраїлю стосовно війни росії проти України можна пояснити за допомогою теорії ігор. Якщо брати за основу гру з нульовою сумою, то оптимальний варіант для Ізраїлю – практична бездіяльність. У такому разі втрати з погляду проєкції сили росії в Сирії врівноважуються із перевагами Ізраїлю від жорсткішої позиції в контексті війни росії проти України. Збереження статус-кво в регіоні, що полягає в дотриманні безпекових домовленостей із москвою щодо Сирії, є бажанішим для Ізраїлю з погляду внутрішньої політики, що поширює безпекові пріоритети на зовнішню. Так інтереси Ізраїлю в Сирії не будуть під загрозою, а єдиним негативним чинником є лише невдоволення західних партнерів та України щодо обмеженої допомоги з боку ізраїльського уряду.

Така «нейтральна» політика не є абсолютно новою, а політика балансування між Україною та росією не виникла 24 лютого. Починаючи з агресії рф 2014 року, що спричинила тимчасову окупацію Автономної Республіки Крим і міста Севастополя та частини Донецької і Луганської областей, Ізраїль утримався від одностайного підтримання України та будь-якого засудження росії. Події в регіоні змусили його збалансувати політичне ставлення до російсько-українського воєнного конфлікту зі своїми життєво важливими національними інтересами. Водночас деякі політичні експерти, як-от колишній ізраїльський дипломат А. Пінкас, називають таку політику «квазінейтралітетом» і «сидінням на двох стільцях», зазначаючи, що своїми діями Ізраїль, так би мовити, підтримує росію [19].

Висновки. Ізраїльська політика «квазінейтралітету» стала логічним продовженням ставлення цієї держави до російсько-української війни, а її зовнішньополітична стратегія продиктована внутрішніми пріоритетами, які безпосередньо залежать од геополітичного розкладу в регіоні. Сьогодні доволі дискусійною є позиція Ізраїлю щодо того, чи важить росія над усе в контексті обмеження Ірану, зокрема в Сирії, чи це ще одна відмовка, яку Ізраїль використовує, аби зберегти умовний нейтралітет. Ця тенденція вчергове підтверджує класичний внутрішньополітичний підхід Ізраїлю до основних питань зовнішньої політики.

Не слід забувати, що на Близькому Сході єдиним партнером України з особливими відносинами є Ізраїль, адже динаміка двосторонніх взаємин із ним вища, ніж з іншими державами цього регіону та деякими країнами ЄС. Ба більше, окрім спільної історії, обидві країни у стані збройного конфлікту, які, однак, не варто порівнювати. Проте головна об'єднавча специфіка обох конфліктів полягає в тому, що жодна з держав не може вийти за межі національних інтересів у підтримці.

Нині рівень сприяння уряду та симпатій населення Ізраїлю стосовно України настільки високий, що слід використати цю нагоду, щоби перевавантжити двосторонні відносини щонайменше в контексті історичних питань і політики пам'яті. Це можливість побудувати якісно нову систему взаємин без старих образ, що їх ізраїльський народ готовий залишити в минулому, зважаючи на війну та воєнні злочини РФ проти українців.

1. Зарембо К. Аудит зовнішньої політики: Україна – Ізраїль. К.: Інститут світової політики, 2017. 35 с.
2. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль про відмову від візових вимог для осіб, які користуються паспортами громадянина або службовими паспортами України та Держави Ізраїль від 21.07.2010. Дата оновлення: 09.02.2011. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376\\_042#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_042#Text)
3. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль про тимчасове працевлаштування українських працівників в окремих галузях на ринку праці Держави Ізраїль від 16.11.2016. Дата оновлення: 05.12.2016. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376\\_204#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_204#Text)
4. Угода про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль від 21.01.2019. Дата оновлення: 01.01.2021. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376\\_001-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_001-19#Text)
5. Розпочався робочий візит Президента України до Ізраїлю // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 23 січня 2020. URL: <https://www.president.gov.ua/news/rozpochavsya-robochij-visit-prezidenta-ukrayini-do-izrayilyu-59413>
6. Спільна заява Президента України Володимира Зеленського та Президента Держави Ізраїль Іцхака Герцога // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 5 жовтня 2021. URL: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-ta-p-70945>
7. Ministry of Foreign Affairs of Israel (2022). *Israel condemns attack in Ukraine* [online]. Available at: <https://www.gov.il/en/departments/news/israel-condemns-attack-in-ukraine-24-feb-2022> [in English].
8. Садловська К. «Це частина гуманітарної допомоги»: на Львівщині запрацював ізраїльський польовий шпиталь // Суспільне. Новини. 22 березня 2022. URL: <https://suspline.media/220484-ce-castina-gumanitar-noi-dopomogi-na-lvivsini-zpracuvav-izrailskij-polovij-spital>
9. Ізраїль відправив 15 тонн медобладнання і ліків для «Охматдиту» // Укрінформ. 7 червня 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-uarazom/3501902-izrail-vidpraviv-15-tonn-medobladnanna-i-likiv-dla-ohmatditu.html>
10. Ministry of Finance of Israel (2022). *About the Sanctions Bureau* [online]. Available at: [https://www.gov.il/en/departments/general/about\\_sanctions\\_headquarters](https://www.gov.il/en/departments/general/about_sanctions_headquarters) [in English].
11. Twitter (2022). Official account of Yair Lapid [online]. Available at: <https://twitter.com/yairlapid/status/1503323644788977664> [in English].
12. Редько Д. Ізраїль та війна в Україні: образливий нейтралітет // Укрінформ. 21 березня 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3436178-izrail-ta-vijna-v-ukraini-obrazliviv-nejtralitet.html>
13. Kingsley, P. (2022). 'Israel's Ukraine Policy Prompts Scrutiny of Russian-Israeli Oligarchs', *The New York Times*, 10 April [online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2022/04/10/world/middleeast/israel-ukraine-russia-oligarchs.html> [in English].
14. Mack, E. (2022). 'Israel's Support to Ukraine Involves No Policies, Only Disgrace and Shticks', *The Wire*, 22 March [online]. Available at: <https://thewire.in/diplomacy/israels-support-to-ukraine-involves-no-policies-only-disgrace-and-shticks> [in English].
15. Daoud, D. (2022). 'Israel won't stick out its neck for Ukraine. It's because of Russia', *Atlantic Council*, 13 April [online]. Available at: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/israel-wont-stick-out-its-neck-for-ukraine-its-because-of-russia> [in English].
16. Как Украине построить Израиль Восточной Европы. Посол Израила в Украине Михаэль Бродский и Арестович. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WatEWwz9M-8>
17. Ahronheim, A. (2022). 'Israel sends more defensive aid to Ukraine', *The Jerusalem Post*, 14 July [online]. Available at: <https://www.jpost.com/international/article-712085> [in English].
18. Weaver, C., Bozorgmehr, N. (2022). 'Iran plans to provide drones to Russia for Ukraine war, says US', *Financial Times*, 12 July [online]. Available at: <https://www.ft.com/content/75225ea1-7fae-48bc-a3d4-ecae65e9fb4b> [in English].
19. Pinkas, A. (2022). 'Israel's Ukraine Policy Isn't Only Immoral. It's Also Unwise', *Haaretz*, 29 April [online]. Available at: <https://www.haaretz.com/israel-news/2022-04-29/ty-article/israels-ukraine-policy-isnt-only-immoral-its-also-unwise/00000180-89f3-d977-a787-fff304ae0000> [in English].

**Karyna ROHULIA,**  
Postgraduate Student,  
Department of International Relations and Foreign Policy,  
Educational and Scientific Institute of International Relations,  
Taras Shevchenko National University of Kyiv,  
Second Secretary, Embassy of Ukraine in the Hellenic Republic

## **ISRAEL'S DIPLOMACY DURING RUSSIA'S WAR AGAINST UKRAINE**

*Abstract.* Russia's full-scale war against Ukraine, launched on 24 February 2022, shook the world order and destabilised the security architecture, as well as radically reset bilateral relations of our country with all partners. During thirty years of diplomatic relations between Ukraine and Israel, a solid foundation of bilateral cooperation was laid, because both states were interested in mutually beneficial partnership. For Ukraine, Israel is the starting point in opening the potential of the Middle Eastern region, on the other hand, Israel has always considered Ukraine as a potential ally, and the main attention has always been paid to the large Jewish community in Ukraine.

Ukrainian-Israeli relations, which over the past seven years have reached a qualitatively new level, despite the difficult pages of the common history in the context of historical memory, had a fairly good tendency to deepen cooperation in a number of spheres – from agricultural to innovation. However, this relationship were also subject to reset, like all others. This article is an attempt to analyse Israel's diplomacy towards Ukraine since the beginning of russia's full-scale war against our state, particularly in the political and practical spheres. The main emphasis is on political support, which consists in the condemnation of aggression and war crimes of the russian federation, and the analysis of Israel's mediation mission. Considerable attention is paid to the assessment of the humanitarian and defence assistance provided by Israel during almost six months of full-scale war. In addition, the geopolitical priorities of the State of Israel are analysed, in particular in the context of regional cooperation with the russian federation, and the main reasons for Israel's neutral position in relation to the war in Ukraine are determined.

*Keywords:* Israeli-Ukrainian relations, russia's war against Ukraine, Middle Eastern neutrality, geopolitical interests, balance of power.